

Complexnummer: 520688

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Waterleidingcomplex Evertsenstraat

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

520689, 520690

Woonplaats

IJmuiden

Gemeente

Velsen

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdoject

Bij Evertsenstraat 2, 1972 AM te IJmuiden

Complexomschrijving

Inleiding

Waterleidingcomplex Evertsenstraat bestaande uit een WATERTOREN en een FILTERGEBOUW, in 1914-1915 gebouwd naar ontwerp van W. de Vrind, bouwkundig ingenieur te Den Haag en D. Drost, civiel-ingenieur te Arnhem. De uitvoering van de bouw was in handen van de Hollandsche Maatschappij tot het maken van Werken in Gewapend Beton te Den Haag. Het betrof een opdracht van de gemeente Velsen, die haar gemeentelijk waterleidingbedrijf in februari 1917 opende. De twee complexonderdelen zijn gesitueerd in een klein park te midden van een woonwijk nabij de nieuwe kern van IJmuiden. De plek is indertijd gekozen, omdat zij centraal lag tussen het westelijk van de watertoren gelegen oude deel van IJmuiden en de oostelijke uitbreiding in de richting van Velsen.

Omschrijving

Het waterleidingcomplex Evertsenstraat bestaat uit twee onderdelen: een op een heuvel midden in het park gesitueerde watertoren en circa honderd meter ten oosten hiervan een filtergebouw gelegen aan de westzijde van de Evertsenstraat. Zowel de watertoren als het filtergebouw hebben een gewapend betonskelet waarbij de openingen tussen de constructie opgevuld zijn met gecementeerd baksteenmetselwerk.

Waardering

Het waterleidingcomplex Evertsenstraat, bestaande uit een watertoren en een filtergebouw, is van algemeen belang wegens architectuurhistorische, cultuurhistorische en constructieve waarden als gaaf bewaard voorbeeld van een watertoren en filtergebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uitgevoerd in gewapend betonskeletbouw gecombineerd met traditionele architectuurprincipes, en als kenmerkend voorbeeld van drinkwatervoorziening in de eerste kwart van de 20ste eeuw. Tevens heeft het complex en met name de watertoren situationele en stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende en historisch-functionele ligging in een klein park tussen de oude en nieuwe kern van IJmuiden.

Monumentnummer*: 520689

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82727/25

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
IJmuiden	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
IJmuiden	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
IJmuiden	M			9169

*Omschrijving***

Inleiding

WATERTOREN uit 1914-1915, deel uitmakend van het waterleidingcomplex Evertsenstraat. In 1953 is de toren bepleisterd.

Omschrijving

Op vierkant grondplan opgetrokken watertoren met een hoogte van 42,60 meter. De torenschacht bestaat uit een gewapend betonskelet van twaalf buitenkolommen en vier binnenkolommen, onderling op vijf niveaus verbonden door vloeren en koppelbalken. Deze constructie is gedeeltelijk in het zicht gelaten en gedeeltelijk bekleed met decoratief stucwerk. De openingen tussen de constructie zijn voorzien van gecementeerd baksteenmetselwerk, dat aan de exterieurzijde ten opzichte van de constructieve onderdelen iets terugspringt. Een uitzondering daarop vormt het onderste gedeelte van de torenschacht (tot niveau 7,50 m) waar de constructieve delen aan het exterieur niet herkenbaar zijn. De gevels van het onderste gedeelte zijn voorzien van een plint waarboven het muurvlak voor het grootste gedeelte gesloten is. Het oostelijke gevelvlak wordt onderbroken door de ingangspartij met dubbele toegangsdeur, dubbel bovenlicht en neo-klassieke omlijsting met fronton en jaartal "1915". De overige gevelvlakken hebben in het midden een opliggend vlak met bovenin een dubbel venster. Ter weerszijden van de toegangsdeur en bij de vier hoeken wordt de onderbouw verfraaid met ornament van lichtgeel terracotta. De door ver buiten het muurvlak uitstekend lijstwerk van de benedenverdieping gescheiden bovenbouw van de torenschacht heeft aan elke zijde binnen de vier kolommen van het betonskelet drie terugliggende muurvlakken. Elk vlak is vertikaal onderverdeeld in een liggend ondervlak waarin een ruitvormig sierrelief van lichtgeel terracotta, en twee trapsgewijs verdiepte staande vlakken die beide voorzien zijn van een vierruits venster. Bovenaan wordt de schacht op alle vier hoeken verfraaid door een uitkragend ornament van oranje terracotta.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Onder de uitkraging van het reservoirgedeelte (op niveau 23,80 m) bevindt zich ter hoogte van de lekvloer een vlak met twee vensters, in het midden gescheiden door de aanzet van een vijfhoekige uitbouw met horizontale lijsten en vensters. Deze uitbouw loopt over het uitkragende reservoirgedeelte door tot aan de daklijst en bevat, uitsluitend bij de gevel aan de ingangszijde, een wenteltrap. De uitbouw aan de deze zijde is in verband hiermee hoger opgetrokken onder een afzonderlijk achtzijdig tentdak. De reservoirmanteling bevat aan de ene kant van elke uitbouw een terugliggend vlak waarin één venster, en aan de andere zijde (naast de zuidwest- of noordoosthoek) een groot uurwerk met eronder een klein balkon. Het met roodpaarse leien gedekte tentdak is voorzien van een overstek en wordt bekroond door een windwijzer in de vorm van een tweemaster. Op elk dakvlak met uitzondering van het oostelijke (vanwege de verhoogde uitbouw) staat een betonnen dakkapel waarin een liggend venster.

Het INTERIEUR verkeert nog grotendeels in de oorspronkelijke staat. Een rondgaande trap aan de vier binnenste kolommen van de torenschacht verbindt de parterre met de lekvloer. Op de torenschacht rust een cilindervormig hoogreservoir met vlakke bodem, geconstrueerd van gewapend beton. Het reservoir heeft een diameter van 9,00 m en een inhoud van 550 kubieke meter.

Waardering

De watertoren met bijbehorend interieur is van algemeen belang als historisch-functioneel hoofdonderdeel van het waterleidingcomplex Evertsenstraat; als grotendeels gaaf bewaard voorbeeld van een watertoren uit de jaren '10 van de 20ste eeuw, uitgevoerd in gewapend betonskeletbouw gecombineerd met traditionele architectuurprincipes; vanwege de industriële waarde en vanwege de ensemblewaarde in relatie met de andere onderdelen van het complex, de groenaanleg en de situering.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520690

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82727/54

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
IJmuiden	Velsen	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
IJmuiden	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
IJmuiden	M			9847

*Omschrijving***

Inleiding

FILTERGEBOUW uit 1914-1915, deel uitmakend van het waterleidingcomplex Evertsenstraat.

N.B. De latere aanbouwen tegen de linkerzijgevel van het filtergebouw vallen buiten de bescherming.

Omschrijving

Het één bouwlaag hoge filtergebouw bestaat uit een rechthoekig hoofdvolume onder een zadeldak met bruingeglazuurde muldenpannen en de noklijn haaks op de, en tegen de rechterzijgevel (N) hiervan een lagere uitbouw voorzien van een plat dak. Het gebouw heeft een gewapend betonskelet, aangevuld met baksteen metselwerk. Het metselwerk is boven een plint van platvol gevoegde rode machinale waalklinkers en tot ongeveer eenderde gevelhoogte uitgevoerd in rode machinale waalsteen in kruisverband met snijvoeg. Hierboven is het metselwerk gepleisterd. De vensters hebben bruingeglazuurde lekdorpeltegels en worden ontlast door een rollaag van contrasterende rode baksteen. De zijgevels van het hoofdvolume worden bovenaan afgesloten door een lijstgoot op geprofileerde klossen waaronder een fries van rode baksteen met gepleisterde panelen. Onder het fries loopt een lijst van bruingeglazuurde profielsteen. De laatste strekt zich evenals het fries ook uit over de kopse voor- en achtergevel die afgedekt zijn met hardsteen. De vensters zijn uitgevoerd in ijzer. De voorgevel (O) wordt door vier kolommen in drie traveeën geleed. In de brede middelste travee bevindt zich een grote dubbele paneeldeur waarboven twee negenruits vensters en in de geveltop een drietal smalle hoge tienruits venster. De vertikaal in tweeën gedeelde deur heeft in beide bovendeuren een gewelfd twaalruits raam. De smalle zijtraveeën zijn voorzien van drie vensters boven elkaar (de bovenste achtruits, de overige twaalruits).

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Beide zijgevels van het hoofdvolume worden door kolommen in vijf traveeën geleed. De linkerzijgevel (Z) heeft in elke travee die niet door de latere aanbouwen (deels) aan het oog onttrokken wordt een spaarveld waarin drie paar vensters boven elkaar (de bovenste negenruits, de overige twaalfruits). Het boven de uitbouw uitstekende bovenste gedeelte van de rechterzijgevel (N) is per travee voorzien van twee negenruits vensters.

De achtergevel (W) is nagenoeg identiek aan de voorgevel, maar heeft in de rechter travee een deur en in de middentravee een spaarveld waarin drie paar vensters boven elkaar. De naar achteren nog één travee uitstekende uitbouw heeft in de travee ervoor een deur met daarboven drie zesruits liggende vensters. Doordat de linker travee van de uitbouw iets minder breed is, heeft deze slechts één twaalfruits venster, terwijl de overige traveeën voorzien zijn van twee twaalfruits vensters. In de smalle voorzijde van de uitbouw bevindt zich een drietal twaalfruits vensters.

Het INTERIEUR van het hoofdvolume bestaat uit één ongedeelde ruimte onder een betonnen kap rustend op vier betonnen driehoekspanten. Zowel in deze ruimte als in de uitbouw zijn de kolommen van het betonskelet bovenaan voorzien van een console waarop een rails rust waarover een kraan rijdt.

In de achterste helft van de ruimte staan zes hoge cilindervormige ijzeren watertanks (de drie tanks rechts in de voorste helft zijn weggehaald). De rechterzijmuur is voorzien van enkele negenruits vensters en een getoogde dubbele deur naar de uitbouw. De laatste heeft een vlak betonnen dak met in het midden een kleine lichtkap in de vorm van een zadeldak van draadglas. Het vloerniveau in de voorste helft van de uitbouw is gelegen op circa 6 m beneden maaiveld en bereikbaar via een ijzeren steektrap (met halverwege en bordes) langs de linkerzijmuur.

Waardering

Het filtergebouw met bijbehorend interieur is van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het waterleidingcomplex Evertsenstraat; als grotendeels gaaf bewaard voorbeeld van een filtergebouw uit de jaren '10 van de 20ste eeuw, uitgevoerd in gewapend betonskeletbouw gecombineerd met traditionele architectuurprincipes; vanwege de industriële waarde; vanwege de ensemblewaarde in relatie met de andere onderdelen van het complex en de groenaanleg.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument